

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 21ης Οκτωβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις – Οδηγία 2012/13/ΕΕ – Δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών – Άρθρο 6, παράγραφος 3 – Δικαίωμα ενημέρωσης των υπόπτων ή κατηγορουμένων σχετικά με τα δικαιώματά τους – Άρθρα 47 και 48 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Εθνική νομοθεσία η οποία δεν προβλέπει δικονομική δυνατότητα διόρθωσης των ασαφειών και των ελλείψεων του περιεχομένου του κατηγορητηρίου μετά την προκαταρκτική συζήτηση στο ακροατήριο»

Στην υπόθεση C-282/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Spetsializiran nakazatelen sad (ειδικό ποινικό δικαστήριο, Βουλγαρία) με απόφαση της 22ας Ιουνίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας κατά του

ZX,

παρισταμένης της:

Spetsializirana prokuratura,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Λυκούργο (εισηγητή), πρόεδρο του τετάρτου τμήματος, ασκούντα καθήκοντα προέδρου του δεκάτου τμήματος, I. Jarukaitis και M. Pešić, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Ράντος

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil και την T. Machoníčová,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Fehér και την M. Tátrai,

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους P. Van Nuffel, M. Wasmeier και I. Zaloguin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών (ΕΕ 2012, L 142, σ. 1), και του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας που κινήθηκε εις βάρος του ΖΧ για την κατοχή πλαστών νομισμάτων.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 14 και 41 της οδηγίας 2012/13 έχουν ως εξής:

«(14) Η παρούσα οδηγία [...] [α]ποβλέποντας στην ενίσχυση της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, ορίζει κοινούς στοιχειώδεις κανόνες όσον αφορά την απαιτούμενη ενημέρωση των υπόπτων ή των κατηγορουμένων για την τέλεση αξιόποινης πράξης σχετικά με τα δικαιώματά τους και με την ποινική κατηγορία σε βάρος τους. Η παρούσα οδηγία στηρίζεται στα δικαιώματα που ορίζει ο Χάρτης, ιδίως στα άρθρα 6, 47 και 48, βάσει των άρθρων 5 και 6 της [Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπεγράφη στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής: ΕΣΔΑ)] όπως έχουν ερμηνευθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. [...]

[...]

(41) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην προαγωγή του δικαιώματος στην ελευθερία, του δικαιώματος για δίκαιη δίκη και των δικαιωμάτων υπεράσπισης. Θα πρέπει να εφαρμόζεται αναλόγως.»
- 4 Το άρθρο 6 της εν λόγω οδηγίας, που φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την ποινική κατηγορία», ορίζει, στις παραγράφους 3 και 4, τα εξής:

«3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το αργότερο με τη διαβίβαση του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο να παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία,

συμπεριλαμβανομένης της φύσης και του νομικού χαρακτηρισμού της αξιόποινης πράξης και του είδους της συμμετοχής του κατηγορουμένου.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο ύποπτος ή κατηγορούμενος να ενημερώνεται άμεσα για τυχόν αλλαγές στην ενημέρωση η οποία παρέχεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, όταν αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας.»

Το βουλγαρικό δίκαιο

5 Το άρθρο 246, παράγραφοι 2 και 3, του Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικα ποινικής δικονομίας) ορίζει τα εξής:

«2. Το ιστορικό του κατηγορητηρίου περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία: την πράξη την οποία τέλεσε ο κατηγορούμενος· τον χρόνο, τόπο και τρόπο τέλεσής της· το θύμα και την έκταση της ζημίας· [...]

3. Όσον αφορά την κατηγορία, το κατηγορητήριο περιέχει: [...] νομικό χαρακτηρισμό της τελεσθείσας πράξης [...].»

6 Το άρθρο 248, παράγραφοι 1 και 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας ορίζει τα εξής:

«(1) Κατά την προκαταρκτική συζήτηση στο ακροατήριο εξετάζονται τα εξής:

[...]

3. κατά την προδικασία, υπήρξε θεραπεύσιμη παράβαση ουσιώδους δικονομικού τύπου η οποία είχε ως συνέπεια τον περιορισμό των διαδικαστικών δικαιωμάτων του κατηγορουμένου, του θύματος ή των εξ αυτών ελκόντων δικαιώματα;

[...]

(3) Κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου, του δευτεροβάθμιου και του ακυρωτικού δικαστηρίου, δεν επιτρέπεται η επίκληση προσβολής των διαδικαστικών δικαιωμάτων της παραγράφου 1, σημείο 3, η οποία είτε δεν προβλήθηκε κατά την προκαταρκτική συζήτηση, ακόμη και κατόπιν πρωτοβουλίας του εισηγητή δικαστή, είτε θεωρείται επουσιώδης.»

7 Κατά το άρθρο 249, παράγραφος 2, του ως άνω κώδικα:

«Σε περίπτωση αναστολής της δίκης βάσει του άρθρου 248, παράγραφος 1, σημείο 3, του [κώδικα ποινικής δικονομίας], το δικαστήριο παραπέμπει την υπόθεση στον εισαγγελέα με διάταξη στην οποία εκτίθενται οι διαπραχθείσες παραβάσεις.»

8 Κατά το άρθρο 287, παράγραφος 1, του εν λόγω κώδικα, «[ο] εισαγγελέας συντάσσει νέο κατηγορητήριο, αν διαπιστώσει κατά τη διάρκεια της δικαστικής έρευνας ότι συντρέχουν λόγοι ουσιώδους τροποποίησης του ιστορικού του κατηγορητηρίου ή εφαρμογής νόμου που προβλέπει βαρύτερη ποινή». Κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, για τη μεταβολή της κατηγορίας τηρούνται τα δικαιώματα υπεράσπισης, ήτοι η υπόθεση αναβάλλεται κατόπιν αιτήματος του συνηγόρου υπεράσπισης, προκειμένου αυτός να μπορέσει να προετοιμαστεί με βάση τη μεταβληθείσα κατηγορία.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Κατά του ZX έχει ασκηθεί ποινική δίωξη επειδή τη 19η Ιουλίου 2015 τέλεσε την πράξη της κατοχής πλαστών νομισμάτων με συναλλαγματική ισοτιμία στην ημεδαπή και την αλλοδαπή, ήτοι 88 τραπεζογραμμάτων των 200 ευρώ, εν γνώσει της πλαστότητάς τους, η οποία πράξη είναι αξιόποινη σύμφωνα με το άρθρο 244, παράγραφος 2, του ποινικού κώδικα, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1, του ίδιου άρθρου.
- 10 Κατά την προπαρασκευαστική συζήτηση στο ακροατήριο συζητήθηκε ρητά η νομιμότητα του κατηγορητηρίου. Ο ZX δεν το αμφισβήτησε και το αρμόδιο δικαστήριο έκρινε ότι το κατηγορητήριο ήταν νόμιμο από τυπικής απόψεως.
- 11 Εντούτοις, μετά τη συλλογή όλων των αποδεικτικών στοιχείων, το εν λόγω δικαστήριο διαπίστωσε, κατά τον έλεγχο των προϋποθέσεων για την ακρόαση των διαδίκων και την έκδοση αποφάσεως, ότι το κατηγορητήριο εμφάνιζε ορισμένες ασάφειες και ελλείψεις που δεν είχαν γίνει αντιληπτές κατά την προπαρασκευαστική συζήτηση. Ειδικότερα, κατ' αρχάς, δεν αναφερόταν με σαφήνεια το χρονικό διάστημα της κατοχής των 88 πλαστών τραπεζογραμμάτων, εν συνεχεία, το κατηγορητήριο περιείχε ελλιπή περιγραφή των κατά τον νόμο στοιχείων της αξιόποινης πράξης και, τέλος, ήταν εσφαλμένη η μεία των διατάξεων του βουλγαρικού δικαίου βάσει των οποίων διώκεται ο κατηγορούμενος.
- 12 Κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία της 12ης Ιουνίου 2020, το αιτούν δικαστήριο επισήμανε τα εν λόγω ελαττώματα του κατηγορητηρίου. Η Spetsializirana prokuratura (ειδική εισαγγελία, Βουλγαρία, στο εξής: εισαγγελέας) δήλωσε ότι είχε την πρόθεση να τις θεραπεύσει αμέσως με μεταβολή της κατηγορίας. Ο ZX επισήμανε ότι, παρά τις πλημμέλειες όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών, δεν υφίσταται νομική βάση για μεταβολή της κατηγορίας δυνάμει του άρθρου 287 του κώδικα ποινικής δικονομίας. Ο ZX πρότεινε στο αιτούν δικαστήριο να διορθώσει τα σφάλματα αυτά με την απόφασή του, προκειμένου να προσδιοριστεί ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός του εγκλήματος.
- 13 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της υπόθεσης της κύριας δίκης, υποχρεούται να εκτιμήσει αν, λαμβανομένης υπόψη της δήλωσης του εισαγγελέα κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, είναι δυνατή η θεραπεία των δικονομικών ελαττωμάτων του κατηγορητηρίου, τα οποία, κατά την εκτίμησή του, είναι ουσιώδη και παρακωλύουν την ομαλή διεξαγωγή της ποινικής δίκης.
- 14 Ως προς το ζήτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι τα ελαττώματα θα έπρεπε να είχαν διαπιστωθεί ήδη κατά την προπαρασκευαστική συζήτηση στο ακροατήριο, η διαδικασία θα έπρεπε να είχε ανασταλεί και η υπόθεση να είχε αναπεμφθεί στον εισαγγελέα με την υπόδειξη να θεραπεύσει τα ελαττώματα με τη σύνταξη νέου κατηγορητηρίου. Κάτι τέτοιο όμως δεν συνέβη. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι μετά από νομοθετική μεταρρύθμιση του 2017 (στο εξής: μεταρρύθμιση του 2017), από το άρθρο 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας προκύπτει ότι τέτοια δυνατότητα υπάρχει μόνον κατά την προπαρασκευαστική συζήτηση, δεδομένου ότι το βουλγαρικό δίκαιο δεν προβλέπει καμία διαδικασία για τη θεραπεία ελαττωμάτων του κατηγορητηρίου μετά τη συζήτηση αυτή, ιδίως μέσω της αναπομπής της υπόθεσης στον εισαγγελέα.
- 15 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα αφορά το ζήτημα εάν το γεγονός ότι ο εθνικός νόμος απαγορεύει να εξετάζονται τα ελαττώματα των στοιχείων που υποβάλλονται επί της ποινικής κατηγορίας μετά την προπαρασκευαστική

συζήτηση και η αδυναμία θεραπείας τους συνάδουν προς το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13. Διερωτάται ειδικότερα αν η εν λόγω διάταξη έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται και μετά την προπαρασκευαστική συζήτηση, ειδικά στις επόμενες συζητήσεις στο ακροατήριο, αφού ολοκληρωθεί η συλλογή των αποδείξεων, αλλά πριν το δικαστήριο αποφανθεί επί της ουσίας της κατηγορίας. Εξάλλου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η ως άνω απαγόρευση ενδέχεται να μη συνάδει προς το άρθρο 47, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη, το οποίο αφορά το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου.

- 16 Για την περίπτωση που το Δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η εθνική νομοθεσία δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, στο πλαίσιο του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, επί του τρόπου θεραπείας δικονομικού ελαττώματος που άπτεται του δικαιώματος του κατηγορουμένου για ενημέρωση σχετικά με την ποινική κατηγορία. Κατά το μέτρο που, σύμφωνα με την απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg (C-615/18, EU:C:2020:376), το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 έχει άμεσο αποτέλεσμα, είναι αναγκαίο να προβλέπεται δικονομική ρύθμιση η οποία θα εξασφαλίζει αυτό το άμεσο αποτέλεσμα.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι υπάρχουν δύο πιθανές δικονομικές οδοί.
- 18 Η πρώτη θα ήταν η εφαρμογή, μέσω ευρείας ερμηνείας, του άρθρου 287 του κώδικα ποινικής δικονομίας, το οποίο επιτρέπει μεταβολή της κατηγορίας, ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία υπάρχει σφάλμα του εισαγγελέα κατά τη διατύπωση του κατηγορητηρίου. Μια τέτοια μεταβολή θα συνοδευόταν από τις απαραίτητες εγγυήσεις για την άμυνα του κατηγορουμένου. Συγκεκριμένα, το δικαστήριο θα έδινε στον εισαγγελέα τη δυνατότητα να προβεί στις αντίστοιχες τροποποιήσεις ώστε να αρθούν οι ασάφειες και οι ελλείψεις του κατηγορητηρίου και εν συνεχεία αυτός θα ενημέρωνε αυτεπαγγέλτως τον συνήγορο υπεράσπισης επί των εν λόγω τροποποιήσεων και θα του έδινε τη δυνατότητα να προετοιμαστεί όσον αφορά τις τροποποιήσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητάς του να υποβάλει αίτημα για τη συγκέντρωση νέων αποδεικτικών στοιχείων. Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει εντούτοις ότι στην εθνική νομολογία δεν έχει γίνει χρήση μέχρι στιγμής της μεταβολής της κατηγορίας, κατά την έννοια του ως άνω άρθρου 287, ως εργαλείου για τη θεραπεία δικονομικών ελαττωμάτων του κατηγορητηρίου, όπως τα επίμαχα στην κύρια δίκη.
- 19 Τούτου δοθέντος, το αιτούν δικαστήριο, αφενός, εκτιμά ότι η χρήση αυτής της δικονομικής οδού θα είχε ως αποτέλεσμα η λύση που δίνεται από το άρθρο 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας να μην είναι σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης. Αφετέρου, η χρήση αυτή της δικονομικής οδού προϋποθέτει τη θεραπεία του δικονομικού ελαττώματος του κατηγορητηρίου μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας συλλογής των αποδείξεων, αλλά πριν από τη συζήτηση επί της ουσίας.
- 20 Η δεύτερη πιθανή δικονομική οδός θα ήταν να μείνει ανεφάρμοστη η απαγόρευση που προβλέπει ο κώδικας ποινικής δικονομίας μετά τη μεταρρύθμιση του 2017 και να εφαρμοστούν οι δικονομικές ρυθμίσεις που ίσχυαν πριν από αυτήν, ήτοι αναστολή της δίκης, αναπομπή της υπόθεσης στον εισαγγελέα προς έκδοση νέου κατηγορητηρίου και συνακόλουθη επανάληψη της διαδικασίας στο ακροατήριο με επανεξέταση όλων των μαρτύρων.

- 21 Συνεπώς, στο πλαίσιο του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι ως άνω δικονομικές οδοί συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης και, συγκεκριμένα, με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13. Επιπλέον, διερωτάται, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, ποια από τις εν λόγω δικονομικές οδούς συνάδει περισσότερο με το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου.
- 22 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί επί πανομοιότυπων πραγματικών περιστατικών, ήτοι κατηγορητηρίου με δικονομικά ελαττώματα που προσβάλλουν το δικαίωμα του κατηγορουμένου για ενημέρωση σχετικά με την ποινική κατηγορία. Ειδικότερα, εκτιμά ότι από τις αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ. (C-612/15, EU:C:2018:392), και της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ. (C-704/18, EU:C:2020:92), προκύπτει ότι η εθνική νομοθεσία πρέπει να προβλέπει αρκούντως αποτελεσματικό μηχανισμό προς θεραπεία των ελαττωμάτων του κατηγορητηρίου τα οποία θίγουν τα δικαιώματα του κατηγορουμένου κατά το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13, είτε από το ίδιο το δικαστήριο είτε μέσω της αναπομπής της υπόθεσης στον εισαγγελέα. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι οι ως άνω αποφάσεις δεν του παρέχουν τη δυνατότητα να απαντήσει στα ερωτήματα που υποβάλλει.
- 23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Spetsializiran nakazatelen sad (ειδικό ποινικό δικαστήριο, Βουλγαρία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αντιβαίνει στο άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και στο άρθρο 47 του [Χάρτη] εθνική διάταξη, ήτοι το άρθρο 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, κατά την οποία μετά την ολοκλήρωση της πρώτης συζήτησης στο ακροατήριο σε ποινική δίκη (προπαρασκευαστική συζήτηση) δεν προβλέπεται καμία δικονομική ρύθμιση βάσει της οποίας να μπορούν να θεραπευθούν ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου οι οποίες προσβάλλουν το δικαίωμα του κατηγορουμένου για ενημέρωση σχετικά με την ποινική κατηγορία;
- 2) Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο ανωτέρω ερώτημα, θα ήταν σύμφωνη με τις ως άνω αναφερθείσες ρυθμίσεις [της οδηγίας 2012/13] καθώς και με το άρθρο 47 του Χάρτη μια ερμηνεία των εθνικών διατάξεων περί της μεταβολής της κατηγορίας που επιτρέπει στον εισαγγελέα να θεραπεύσει τις εν λόγω ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία κατά τρόπο όμως ώστε να διαφυλάσσεται πραγματικά και αποτελεσματικά το δικαίωμα του κατηγορουμένου για ενημέρωση σχετικά με την ποινική κατηγορία ή θα ήταν σύμφωνη με τις ως άνω αναφερθείσες ρυθμίσεις η μη εφαρμογή του εθνικού κανόνα που προβλέπει απαγόρευση της αναστολής της διαδικασίας στο ακροατήριο και της αναπομπής της υποθέσεως στον εισαγγελέα προς σύνταξη νέου κατηγορητηρίου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 24 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και το άρθρο 47 του Χάρτη έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής συζήτησης στο ακροατήριο σε ποινική δίκη δεν προβλέπει καμία δικονομική ρύθμιση βάσει της οποίας να

μπορούν να θεραπευθούν ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου οι οποίες προσβάλλουν το δικαίωμα του κατηγορουμένου να του παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία.

- 25 Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, με τις διατάξεις του, το άρθρο 6 της οδηγίας 2012/13 προβλέπει κανόνες που αφορούν το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με την ποινική κατηγορία, με σκοπό τη διασφάλιση του δίκαιου χαρακτήρα της διαδικασίας και της αποτελεσματικής άσκησης των δικαιωμάτων υπεράσπισης [απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψη 43, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 43].
- 26 Όπως αναφέρεται, κατ' ουσίαν, στις αιτιολογικές σκέψεις της 14 και 41, η οδηγία 2012/13 στηρίζεται στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται ιδίως στα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη και αποσκοπεί στην προαγωγή των δικαιωμάτων αυτών. Ειδικότερα, το άρθρο 6 της οδηγίας κατοχυρώνει ρητώς μια πτυχή του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής και των δικαιωμάτων υπεράσπισης, που κατοχυρώνονται στο άρθρο 47 και στο άρθρο 48, παράγραφος 2, του Χάρτη (πρβλ. αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ., C-612/15, EU:C:2018:392, σκέψη 88, και της 14ης Μαΐου 2020, Staatsanwaltschaft Offenburg, C-615/18, EU:C:2020:376, σκέψη 71).
- 27 Δεύτερον, όσον αφορά τη χρονική στιγμή κατά την οποία πρέπει να εξασφαλίζεται η άσκηση των δικονομικών δικαιωμάτων που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13, το Δικαστήριο επισήμανε ότι αυτό πρέπει, κατ' αρχήν, να συμβαίνει το αργότερο πριν ο ποινικός δικαστής αρχίσει την εξέταση της κατηγορίας επί της ουσίας και πριν αρχίσει η ενώπιόν του συζήτηση [πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ., C-704/18, EU:C:2020:92, σκέψη 39, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 44].
- 28 Ως προς το ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τίποτα στην οδηγία 2012/13 δεν εμποδίζει τον δικαστή να λάβει τα αναγκαία μέτρα προς τακτοποίηση του κατηγορητηρίου, εφόσον προστατεύονται δεόντως τα δικαιώματα υπεράσπισης και το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη (πρβλ. απόφαση της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ., C-612/15, EU:C:2018:392, σκέψη 94).
- 29 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι είναι δυνατή η εκ των υστέρων τροποποίηση των πληροφοριών σχετικά με την κατηγορία που έχουν διαβιβαστεί στην υπεράσπιση, ιδίως όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των προσαπτόμενων πραγματικών περιστατικών. Ωστόσο, τέτοιες τροποποιήσεις πρέπει να γνωστοποιούνται στον κατηγορούμενο ή στον συνήγορό του σε χρόνο κατά τον οποίο αυτοί έχουν ακόμη τη δυνατότητα να αντιδράσουν αποτελεσματικά, πριν από το στάδιο της διασκέψεως. Ως προς το ζήτημα αυτό, η ως άνω δυνατότητα έχει προβλεφθεί στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της οδηγίας 2012/13, κατά το οποίο ο κατηγορούμενος πρέπει να ενημερώνεται άμεσα για τυχόν αλλαγές στην ενημέρωση που παρέχεται σύμφωνα με το άρθρο αυτό, οι οποίες προκύπτουν κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, όταν αυτό απαιτείται προκειμένου να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας (πρβλ. απόφαση της 5ης Ιουνίου 2018, Kolev κ.λπ., C-612/15, EU:C:2018:392, σκέψη 95).
- 30 Από την ως άνω νομολογία προκύπτει ότι τα δικαιώματα του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 πρέπει να διασφαλίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και, συνεπώς, εν προκειμένω και μετά την προκαταρκτική συζήτηση στο ακροατήριο σε ποινική δίκη. Πλην όμως, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, μετά τη μεταρρύθμιση του 2017, χρήση της δυνατότητας αναστολής της δίκης και αναπομπής της υπόθεσης στον εισαγγελέα με την υπόδειξη να θεραπεύσει τα δικονομικά ελαττώματα του κατηγορητηρίου και να συντάξει νέο

κατηγορητήριο μπορεί να γίνει, βάσει του άρθρου 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας, μόνο κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής συζήτησης στο ακροατήριο, ενώ η βουλγαρική νομοθεσία δεν προβλέπει διαδικασία για τη θεραπεία τέτοιων ελαττωμάτων μετά την εν λόγω συζήτηση.

- 31 Κατά συνέπεια, η νομοθεσία αυτή δεν συνάδει με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13, ούτε με το άρθρο 47 του Χάρτη, δεδομένου ότι η απουσία δικονομικής ρύθμισης βάσει της οποίας να μπορούν να θεραπευθούν τα ελαττώματα του κατηγορητηρίου, μετά την προκαταρκτική συζήτηση στο ακροατήριο, στερεί τον κατηγορούμενο από τη δυνατότητα να γνωρίζει επαρκείς λεπτομέρειες για τις εις βάρος του κατηγορίες, όπερ μπορεί να παρακλώσει την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης.
- 32 Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και το άρθρο 47 του Χάρτη έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής συζήτησης στο ακροατήριο σε ποινική δίκη δεν προβλέπει καμία δικονομική ρύθμιση βάσει της οποίας να μπορούν να θεραπευθούν ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου οι οποίες προσβάλλουν το δικαίωμα του κατηγορουμένου να του παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

- 33 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και το άρθρο 47 του Χάρτη έχουν την έννοια ότι επιβάλλουν ερμηνεία των εθνικών ρυθμίσεων περί μεταβολής της κατηγορίας η οποία να επιτρέπει στον εισαγγελέα να θεραπεύσει τις ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία κατά τρόπο όμως ώστε να διαφυλάσσονται πραγματικά και αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου ή αν οι διατάξεις των άρθρων αυτών επιτάσσουν τη μη εφαρμογή του εθνικού κανόνα που προβλέπει απαγόρευση της αναστολής της διαδικασίας στο ακροατήριο και της αναπομπής της υπόθεσης στον εισαγγελέα προς σύνταξη νέου κατηγορητηρίου.
- 34 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν προσδιορίζει την εθνική αρχή που είναι επιφορτισμένη να διασφαλίζει ότι οι κατηγορούμενοι απολαύουν των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 ούτε τη διαδικασία η οποία πρέπει να ακολουθηθεί προς τούτο [πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ., C-704/18, EU:C:2020:92, σκέψη 40, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 44].
- 35 Συνεπώς, οι λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 εμπίπτουν στη δικονομική αυτονομία των κρατών μελών, υπό την προϋπόθεση της τήρησης της αρχής της ισοδυναμίας, η οποία επιτάσσει οι εθνικοί κανόνες να μην είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που διέπουν παρόμοιες καταστάσεις του εσωτερικού δικαίου, και της αρχής της αποτελεσματικότητας η οποία επιτάσσει οι εθνικές δικονομικές ρυθμίσεις να μην καθιστούν πρακτικώς αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που παρέχει το δίκαιο της Ένωσης [πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ., C-704/18, EU:C:2020:92, σκέψεις 48 και 49, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψεις 47 έως 49].

- 36 Ειδικότερα, το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 δεν αποκλείει το δικαίωμα των κατηγορουμένων για ενημέρωση σχετικά με την κατηγορία και για πρόσβαση στο υλικό της δικογραφίας να διασφαλίζεται είτε από τον εισαγγελέα κατόπιν της αναπομπής της υποθέσεως στο προκαταρκτικό στάδιο της ποινικής διαδικασίας είτε από το αρμόδιο ποινικό δικαστήριο όταν η υπόθεση παραπεμφθεί στο ακροατήριο [πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ., C-704/18, EU:C:2020:92, σκέψη 44, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 46].
- 37 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία η όλη ποινική διαδικασία δεν έχει περατωθεί, η άσκηση των δικονομικών δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 μπορεί να διασφαλιστεί εφόσον είτε το ίδιο το δικαστήριο είναι σε θέση να θεραπεύσει τις ενδεχόμενες πλημμέλειες του κατηγορητηρίου στο πλαίσιο της ένδικης διαδικασίας είτε ο εισαγγελέας έχει τη δυνατότητα αυτή κατόπιν αναπομπής της υπόθεσης, λαμβανομένης μέριμνας για την τήρηση των δικαιωμάτων της υπεράσπισης [πρβλ. απόφαση της 12ης Φεβρουαρίου 2020, Kolev κ.λπ., C-704/18, EU:C:2020:92, σκέψεις 54 και 55, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 49].
- 38 Το Δικαστήριο έχει επισημάνει ως προς το ζήτημα αυτό ότι, εν πάση περιπτώσει, ανεξαρτήτως του χρονικού σημείου κατά το οποίο παρέχονται οι πληροφορίες του άρθρου 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13, ο κατηγορούμενος και ο συνήγορός του πρέπει ιδίως, σύμφωνα με την αρχή της εκατέρωθεν ακροάσεως και της ισότητας των όπλων, να έχουν επαρκή χρόνο για να λάβουν γνώση των πληροφοριών αυτών και να είναι σε θέση να προετοιμάσουν αποτελεσματικά την υπεράσπιση, να υποβάλουν τυχόν παρατηρήσεις και να διατυπώσουν εν ανάγκη κάθε αίτημα, ιδίως σχετικά με την ανάκριση, το οποίο έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν δυνάμει του εθνικού δικαίου [πρβλ. απόφαση της 13ης Ιουνίου 2019, Moro, C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψη 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και διάταξη της 14ης Ιανουαρίου 2021, UC και TD (Τυπικά ελαττώματα στο κατηγορητήριο), C-769/19, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2021:28, σκέψη 50].
- 39 Λαμβανομένων υπόψη των αμφιβολιών του αιτούντος δικαστηρίου επί του ζητήματος αν το δίκαιο της Ένωσης επιβάλλει είτε τη σύμφωνη ερμηνεία του εθνικού δικαίου είτε τη μη εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας, όπως αυτή τροποποιήθηκε το 2017, προκειμένου να εφαρμοστεί η προϊσχύουσα διάταξη η οποία επέτρεπε την αναστολή την ένδικης διαδικασίας και την αναπομπή της υπόθεσης στον εισαγγελέα, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα όλων των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, η αρχή της υπεροχής επιβάλλει στα εθνικά δικαστήρια να ερμηνεύουν, κατά το μέτρο του δυνατού, το εθνικό τους δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο προς το δίκαιο της Ένωσης (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 57).
- 40 Μόνο σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη προς τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας, το εθνικό δικαστήριο στο οποίο έχει ανατεθεί η εφαρμογή των κανόνων του δικαίου της Ένωσης έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητά τους, αφήνοντας εν ανάγκη αυτεπαγγέλτως ανεφάρμοστη κάθε αντίθετη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας, έστω και μεταγενέστερη, χωρίς να υποχρεούται να ζητήσει ή να αναμείνει την προηγούμενη εξαφάνισή της είτε διά της νομοθετικής οδού είτε μέσω οποιασδήποτε άλλης συνταγματικής διαδικασίας (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 58 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 41 Συνεπώς, σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύμφωνη ερμηνεία, αρμοδίως επιληφθέν υποθέσεως εθνικό δικαστήριο έχει την υποχρέωση, ως όργανο κράτους μέλους, να αφήνει ανεφάρμοστη κάθε διάταξη του εθνικού δικαίου που αντιβαίνει προς διάταξη του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει άμεσο αποτέλεσμα στη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, *Popławski*, C-573/17, EU:C:2019:530, σκέψη 61 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 έχει τέτοιο άμεσο αποτέλεσμα (πρβλ. απόφαση της 14ης Μαΐου 2020, *Staatsanwaltschaft Offenburg*, C-615/18, EU:C:2020:376, σκέψη 72).
- 42 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η εθνική νομοθεσία τού παρέχει τη δυνατότητα να προβεί σε ευρεία ερμηνεία του κώδικα ποινικής δικονομίας και, ειδικότερα, των κανόνων του άρθρου 287 του κώδικα αυτού σχετικά με τη μεταβολή της κατηγορίας, οι οποίοι παρέχουν δυνατότητα θεραπείας των δικονομικών ελαττωμάτων του κατηγορητηρίου. Συγκεκριμένα, επισημαίνει ότι, προκειμένου να γίνουν σεβαστά τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου, κατά την εφαρμογή του άρθρου 287, κατ' αρχάς, το δικαστήριο θα δώσει στον εισαγγελέα τη δυνατότητα να προβεί στις αντίστοιχες τροποποιήσεις ώστε να αρθούν οι ασάφειες και οι ελλείψεις του κατηγορητηρίου, εν συνεχεία ο εισαγγελέας θα ενημερώσει τον συνήγορο επί των εν λόγω τροποποιήσεων και, τέλος, θα δώσει στον συνήγορο τη δυνατότητα να προετοιμαστεί όσον αφορά τις τροποποιήσεις αυτές, συμπεριλαμβανομένης και της δυνατότητάς του να υποβάλει αίτημα για τη συγκέντρωση νέων αποδεικτικών στοιχείων.
- 43 Επισημαίνεται ότι μια τέτοια διαδικασία παρίσταται σύμφωνη προς το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και προς το άρθρο 47 του Χάρτη, κατά το μέτρο που καθιστά δυνατή την αποτελεσματική εφαρμογή των απαιτήσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 παράγραφος 3, και μπορεί επίσης, κατά τα φαινόμενα, να διασφαλίσει το δικαίωμα του κατηγορουμένου σε αποτελεσματική δικαστική προστασία.
- 44 Υπό τις συνθήκες αυτές, εφόσον το αιτούν δικαστήριο είναι σε θέση να ερμηνεύσει τον κώδικα ποινικής δικονομίας κατά τρόπο σύμφωνο προς τις ως άνω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης, δεν υποχρεούται να αφήσει ανεφάρμοστο το άρθρο 248, παράγραφος 3, του κώδικα ποινικής δικονομίας, όπως αυτό τροποποιήθηκε το 2017. Στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται, εντούτοις, να προβεί στον αναγκαίο σχετικό έλεγχο.
- 45 Κατόπιν των ανωτέρω εκτιμήσεων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και το άρθρο 47 του Χάρτη έχουν την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο οφείλει να προβεί, στο μέτρο του δυνατού, σε σύμφωνη ερμηνεία των εθνικών ρυθμίσεων περί μεταβολής της κατηγορίας η οποία να επιτρέπει στον εισαγγελέα να θεραπεύσει τις ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία, κατά τρόπο όμως ώστε να διαφυλάσσονται πραγματικά και αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αδύνατη η ως άνω σύμφωνη ερμηνεία εναπόκειται σε αυτό να αφήσει ανεφάρμοστη την εθνική διάταξη που απαγορεύει την αναστολή της ένδικης διαδικασίας και την αναπομπή της υπόθεσης στον εισαγγελέα προς σύνταξη νέου κατηγορητηρίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 46 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με το δικαίωμα ενημέρωσης στο πλαίσιο ποινικών διαδικασιών, και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία η οποία μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής συζήτησης στο ακροατήριο σε ποινική δίκη δεν προβλέπει καμία δικονομική ρύθμιση βάσει της οποίας να μπορούν να θεραπευθούν ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου οι οποίες προσβάλλουν το δικαίωμα του κατηγορουμένου να του παρέχονται λεπτομερή στοιχεία για την ποινική κατηγορία.
- 2) Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13 και το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο οφείλει να προβεί, στο μέτρο του δυνατού, σε σύμφωνη ερμηνεία των εθνικών ρυθμίσεων περί μεταβολής της κατηγορίας η οποία να επιτρέπει στον εισαγγελέα να θεραπεύσει τις ασάφειες και ελλείψεις του περιεχομένου του κατηγορητηρίου κατά την κύρια ακροαματική διαδικασία, κατά τρόπο όμως ώστε να διαφυλάσσονται πραγματικά και αποτελεσματικά τα δικαιώματα υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Μόνο στην περίπτωση κατά την οποία το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι αδύνατη η ως άνω σύμφωνη ερμηνεία εναπόκειται σε αυτό να αφήσει ανεφάρμοστη την εθνική διάταξη που απαγορεύει την αναστολή της ένδικης διαδικασίας και την αναπομπή της υπόθεσης στον εισαγγελέα προς σύνταξη νέου κατηγορητηρίου.

(υπογραφές)